ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 11.10.2011
COM(2011) 636 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΕΝΑ ΚΟΙΝΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΣΤΗΝ ΕΝΙΑΙΑ ΑΓΟΡΑ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ

Ένα από τα σπουδαιότερα επιτεύγματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η ενιαία αγορά 500 εκατομμυρίων καταναλωτών. Οι θεμελιώδεις ελευθερίες που ισχύουν στην Ένωση παρέχουν σε επιχειρήσεις και πολίτες το δικαίωμα να μετακινούνται και να συναλλάσσονται μεταξύ τους ελεύθερα σε μια απαλλαγμένη από σύνορα Ένωση. Η σταθερή κατάρριψη των φραγμών μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ έχει αποφέρει πολυάριθμα οφέλη στους πολίτες, π.χ. την ελευθερία να ταξιδεύουν, να σπουδάζουν και να εργάζονται στο εξωτερικό. Οι πολίτες, ως καταναλωτές, απολαμβάνουν πλέον μια σειρά οικονομικών πλεονεκτημάτων, π.χ. φθηνότερα αεροπορικά εισιτήρια και τέλη περιαγωγής στην κινητή τηλεφωνία, καθώς και δυνατότητα πρόσβασης σε μεγαλύτερη ποικιλία προϊόντων. Οι έμποροι έχουν τη δυνατότητα να επεκτείνουν της δραστηριότητά τους στο εξωτερικό, εισάγοντας ή εξάγοντας αγαθά, παρέχοντας υπηρεσίες ή εγκαθιστάμενοι σε άλλες χώρες. Με τον τρόπο αυτό, αξιοποιούν τις οικονομίες κλίμακας και τις μεγαλύτερες επιχειρηματικές ευκαιρίες που προσφέρει η ενιαία αγορά.

Παρά τις θεαματικές αυτές επιτυχίες, εξακολουθούν να υπάρχουν φραγμοί μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ. Οι φραγμοί αυτοί ενίοτε εμποδίζουν τους πολίτες και τις επιχειρήσεις να αξιοποιήσουν στο έπακρο την ενιαία αγορά και, πιο συγκεκριμένα, το διασυνοριακό εμπόριο. Πολλοί από τους εν λόγω φραγμούς είναι απόρροια των διαφορών μεταξύ εθνικών νομικών συστημάτων. Ένας από τους κύριους φραγμούς που δυσχεραίνουν το διασυνοριακό εμπόριο είναι οι διαφορές μεταξύ των συστημάτων δικαίου των συμβάσεων των 27 κρατών μελών της ΕΕ.

Κάθε οικονομική συναλλαγή στηρίζεται σε μια σύμβαση. Για τον λόγο αυτό, οι διαφορές μεταξύ των κανόνων που καθορίζουν πώς συνάπτονται ή καταγγέλλονται οι συμβάσεις, πώς επανορθώνεται η παράδοση ενός ελαττωματικού προϊόντος ή τι τόκος οφείλεται σε περίπτωση καθυστερημένης πληρωμής γίνονται αισθητές στην καθημερινότητα τόσο των εμπόρων όσο και των καταναλωτών. Για τους εμπόρους, οι διαφορές αυτές συνεπάγονται πρόσθετη περιπλοκότητα και έξοδα, ιδιαίτερα αν αυτοί επιδιώκουν να εξαγάγουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες τους σε περισσότερα του ενός άλλα κράτη μέλη της ΕΕ. Για τους καταναλωτές, οι διαφορές αυτές κάνουν πιο δύσκολη την πραγματοποίηση αγορών σε χώρες του εξωτερικού, κατάσταση που εμφανίζεται με μεγαλύτερη συχνότητα στην περίπτωση των αγορών μέσω του διαδικτύου («επιγραμμικές αγορές»).

- Δυσχέρειες για τους εμπόρους λόγω της ύπαρξης διαφορετικών δικαίων των συμβάσεων

Η ύπαρξη φραγμών που σχετίζονται με το δίκαιο των συμβάσεων ενδέχεται να έχει δυσμενείς συνέπειες για τις επιχειρήσεις που επιδιώκουν να πραγματοποιήσουν διασυνοριακές συναλλαγές και να τις αποθαρρύνει από το να εισέλθουν σε νέες αγορές. Αφ' ης στιγμής ένας έμπορος αποφασίσει να πωλήσει προϊόντα σε καταναλωτές ή επιχειρήσεις σε άλλα κράτη μέλη, έρχεται αντιμέτωπος με ένα περίπλοκο νομικό περιβάλλον, το οποίο χαρακτηρίζεται από την πληθώρα των δικαίων των συμβάσεων που υπάρχουν στην ΕΕ. Ένα από τα πρώτα βήματα είναι η εξακρίβωση του δικαίου που είναι εφαρμοστέο σε μια συγκεκριμένη σύμβαση. Αν είναι εφαρμοστέο κάποιο αλλοδαπό δίκαιο, ο έμπορος πρέπει να εξοικειωθεί με τις επιταγές του, να εξασφαλίσει νομικές συμβουλές και, ενδεχομένως, να προσαρμόσει τη σύμβαση στο συγκεκριμένο αλλοδαπό δίκαιο. Κατά την πραγματοποίηση συναλλαγών στο διαδίκτυο, ο έμπορος είναι ομοίως πιθανό να πρέπει να προσαρμόσει τον δικτυακό του τόπο,

έτσι ώστε αυτός να ανταποκρίνεται στις υποχρεωτικής ισχύος διατάξεις που ισχύουν στη χώρα προορισμού. Οι έμποροι κατατάσσουν τη δυσκολία εξακρίβωσης του περιεχομένου των διατάξεων ενός αλλοδαπού δικαίου των συμβάσεων στην πρώτη θέση μεταξύ των εμποδίων για την πραγματοποίηση συναλλαγών μεταξύ μιας επιχείρησης και ενός καταναλωτή, και στην τρίτη θέση όσον αφορά τις συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων[1].

Η υπερπήδηση των εμποδίων αυτών προϋποθέτει έξοδα συναλλαγής. Τα έξοδα συναλλαγής έχουν σοβαρότερες επιπτώσεις για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (στο εξής: «ΜΜΕ»), ιδίως δε για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, επειδή το κόστος της εισόδου σε πολλαπλές αλλοδαπές αγορές είναι ιδιαίτερα υψηλό σε σύγκριση με τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων αυτών. Τα έξοδα συναλλαγής με σκοπό την εξαγωγή σε ένα άλλο κράτος μέλος είναι δυνατό να ισοδυναμούν με ποσοστό έως 7% του ετήσιου κύκλου εργασιών μιας πολύ μικρής επιχείρησης λιανικού εμπορίου. Για την πραγματοποίηση εξαγωγών προς τέσσερα κράτη μέλη, το κόστος αυτό ενδέχεται να ανέλθει στο 26% του ετήσιου κύκλου εργασιών μιας τέτοιας επιχείρησης[2]. Οι έμποροι που αποθαρρύνονται από την πραγματοποίηση διασυνοριακών συναλλαγών λόγω εμποδίων που σχετίζονται με το δίκαιο των συμβάσεων στερούνται την ευκαιρία να πραγματοποιήσουν ενδοενωσιακές συναλλαγές ύψους τουλάχιστον 26 δισεκατομμυρίων ευρώ σε ετήσια βάση[3].

- Δυσχέρειες για τους καταναλωτές λόγω της ύπαρξης διαφορετικών δικαίων των συμβάσεων

Οι καταναλωτές σε ποσοστό 44 % δηλώνουν ότι η αβεβαιότητα σε σχέση με τα δικαιώματά τους τούς αποτρέπει από το να προβαίνουν σε αγορές σε άλλες χώρες της ΕΕ[4]. Το ένα τρίτο των καταναλωτών θα εξέταζε το ενδεχόμενο να προβεί σε επιγραμμικές αγορές από άλλη χώρα της ΕΕ αν ίσχυαν ομοιόμορφοι ευρωπαϊκοί κανόνες[5], αλλά επί του παρόντος μόνο το 7 % εξ αυτών προβαίνει πράγματι σε τέτοιες αγορές[6]. Η αβεβαιότητα των καταναλωτών σχετίζεται συχνά με τις ανησυχίες τους για το τι μπορούν να πράξουν αν παρουσιασθεί

---

1 Έρευνες του Ευρωβαρόμετρου αριθ. 321 σχετικά με το ευρωπαϊκό δίκαιο των συμβάσεων στο πλαίσιο συναλλαγών μεταξύ μιας επιχείρησης και ενός καταναλωτή, σ. 23, και αριθ. 320 σχετικά με το ευρωπαϊκό δίκαιο των συμβάσεων στο πλαίσιο συναλλαγών μεταξύ επιχειρήσεων, σ. 15. Η κατάσταση αυτή είναι διαφορετική στις ΗΠΑ. Παρά την ύπαρξη διαφορετικών συστημάτων δικαίου των συμβάσεων στις 50 Πολιτείες, ένας έμπορος ο οποίος είναι εγκατεστημένος στο Μέριλαντ μπορεί, επί παραδείγματι, να πωλήσει με ευκολία τα προϊόντα του σε έναν καταναλωτή που εδρεύει στην Αλάσκα, δεδομένου ότι, με βάση τη νομοθεσία των ΗΠΑ, σε μια τέτοια περίπτωση ο έμπορος οφείλει απλώς να λάβει υπόψη τους κανόνες του δικαίου των συμβάσεων που είναι εφαρμοστέοι στο Μέριλαντ και δεν χρειάζεται να προβληματισθεί σχετικά με το δίκαιο των συμβάσεων που ισχύει στην Αλάσκα. Πέραν αυτού, ο Ενιαίος Εμπορικός Κώδικας (Uniform Commercial Code) των ΗΠΑ έχει συνεπιφέρει έντονη σύγκλιση μεταξύ των συστημάτων του δικαίου των συμβάσεων των διαφόρων Πολιτειών. Κατά συνέπεια, για τους εμπόρους των ΗΠΑ, η οικονομική ζώνη των 50 Πολιτειών αποτελεί σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό εσωτερική αγορά από την άποψη του δικαίου των συμβάσεων από ό,τι τα 27 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τους εμπόρους της ΕΕ.

2 Εκτίμηση βασισμένη στις απαντήσεις επιχειρήσεων προς την έρευνα δείγματος ΜΜΕ σχετικά με τις συνέπειες του ευρωπαϊκού δικαίου των συμβάσεων, που είναι διαθέσιμες στην εξής διεύθυνση: http://ec.europa.eu/justice/contract/files/report_sme_panel_survey_en.pdf και στατιστικές διάρθρωσης των επιχειρήσεων της Eurostat.

3 Έρευνα του Ευρωβαρόμετρου αριθ. 320 σχετικά με το ευρωπαϊκό δίκαιο των συμβάσεων στο πλαίσιο συναλλαγών μεταξύ επιχειρήσεων, σσ. 24 και 25.

4 Ευρωβαρόμετρο 299α, Στάση των καταναλωτών έναντι του διασυνοριακού εμπορίου και της προστασίας του καταναλωτή, σ. 10.

5 Ευρωβαρόμετρο 299α, σ. 14.

6 Ευρωβαρόμετρο 299, Στάση των καταναλωτών έναντι του διασυνοριακού εμπορίου και της προστασίας του καταναλωτή, σ. 13.

κάποιο πρόβλημα, καθώς και με την αβεβαιότητα σχετικά με τον χαρακτήρα των δικαιωμάτων που τους αναγνωρίζονται όταν αγοράζουν κάτι από άλλη χώρα. Από την άλλη πλευρά, οι καταναλωτές που διακατέχονται από εμπιστοσύνη και αναζητούν δραστήρια προϊόντα σε ολόκληρη την ΕΕ, ιδίως μέσω του Διαδικτύου, έρχονται συχνά αντιμέτωποι με άρνηση πώλησης ή παράδοσης από μέρους του εμπόρου. Τούτο συνέβη σε πάνω από 3 εκατομμύρια καταναλωτών κατά τη διάρκεια ενός δωδεκαμήνου. Στην πράξη, οι απόπειρες αγοράς προϊόντων επιγραμμικώς τις περισσότερες φορές δεν τελεσφορούν[7] όταν υπάρχει κάποιο διασυνοριακό στοιχείο και συχνά καταλήγουν στη λήψη ενός δυσάρεστου μηνύματος του τύπου «το προϊόν αυτό δεν είναι διαθέσιμο στη χώρα στην οποία κατοικείτε.»

Φιλοδοξία της Επιτροπής είναι η εξάλειψη των εναπομενόντων φραγμών για το διασυνοριακό εμπόριο, με την υποβοήθηση των εμπόρων για τις συναλλαγές τους και τη διευκόλυνση των διασυνοριακών αγορών για τους καταναλωτές. Έχει αποδειχθεί ότι οι διμερείς συναλλαγές μεταξύ χωρών των οποίων το νομικό σύστημα έχει κοινή προέλευση, όπως είναι το «common law» ή η νομική παράδοση των σκανδιναβικών χωρών, είναι κατά 40 % μεγαλύτερες από τις συναλλαγές μεταξύ δύο χωρών που δεν παρουσιάζουν το εν λόγω κοινό σημείο[8]. Έχοντας κατά νου το στοιχείο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμπεριέλαβε μια νομική πράξη σχετικά με το ευρωπαϊκό δίκαιο των συμβάσεων στο πρόγραμμα εργασίας της για το 2011[9], όπως επισημαινόταν ειδικώς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε επιστολή την οποία ο Πρόεδρος Jose Manuel Barroso απηύθυνε στον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Jerzy Buzek[10]. Η ανάγκη αντιμετώπισης των εμποδίων που προκαλούν οι διαφορές του δικαίου των συμβάσεων αναγνωρίζεται ειδικώς στη *στρατηγική «Ευρώπη 2020»*[11] και μια σειρά άλλων στρατηγικών εγγράφων που αφορούν την ΕΕ. Στα έγγραφα αυτά συγκαταλέγονται: το «*Σχέδιο δράσης για την υλοποίηση του Προγράμματος της Στοκχόλμης*»[12]· το «*Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη*»[13], το οποίο προβλέπει μια προαιρετική πράξη στον τομέα του δικαίου των συμβάσεων ως μία από τις βασικές ενέργειες για την προώθηση της ψηφιακής οικονομίας· η *Αναθεώρηση του «Νόμου για τις μικρές επιχειρήσεις»*[14], που αποσκοπεί στην εξάλειψη των εμποδίων, περιλαμβανομένων εκείνων

---

7 SEC(2010)385, τρίτη έκδοση του «Πίνακα αποτελεσμάτων για τους καταναλωτές», σ. 9. Μελέτη στο πλαίσιο της οποίας εικονικοί αγοραστές επιχείρησαν να πραγματοποιήσουν σχεδόν 11.000 δοκιμαστικές συναλλαγές κατέδειξε ότι το 61 % των προσπαθειών για την πραγματοποίηση διασυνοριακών αγορών θα είχε αποτύχει. Στο 50 % των περιπτώσεων, οι έμποροι αρνήθηκαν να εξυπηρετήσουν καταναλωτές από άλλες χώρες.

8 A.Turrini και T. Van Ypersele, *Traders, courts and the border effect puzzle*, Regional Science and Urban Economics, 40, 2010, σ. 82.

9 COM(2010) 623 τελικό, της 31.03.2010, σ. 7.

10 Βλ. http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/10/393&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en.

11 Ανακοίνωση της Επιτροπής «Ευρώπη 2020 - Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη», COM(2010) 2020 τελικό, της 3.3.2010, σ. 21. Βλ. επίσης Ετήσια Έρευνα για την Ανάπτυξη, παράρτημα I, έκθεση προόδου σχετικά με την «Europe 2020», COM(2011) 11 - A1/2, σ. 5.

12 Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - Για ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης στην υπηρεσία των πολιτών της Ευρώπης, Σχέδιο δράσης για την εφαρμογή του προγράμματος της Στοκχόλμης, COM(2010) 171 τελικό, της 20.4.2010, σσ. 5 και. 24.

13 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή Περιφερειών, Ψηφιακό Θεματολόγιο για την Ευρώπη, COM(2010) 245 τελικό, της 26.8.2010, σσ. 13 και 37.

14 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή Περιφερειών, Αναθεώρηση του «Νόμου για τις μικρές επιχειρήσεις» για την Ευρώπη, COM(2011) 78 τελικό, της 23.2.2011, σσ. 11 και 13.

που σχετίζονται με το δίκαιο των συμβάσεων, τα οποία αντιστρατεύονται τις δυνατότητες ανάπτυξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων· και η «*Πράξη για την ενιαία αγορά*»[15], η οποία εισηγείται την ιδέα μιας νομικής πράξης που θα διευκολύνει τις διασυνοριακές συναλλαγές. Εξάλλου, η *Ετήσια Έρευνα για την Ανάπτυξη*, με την οποία εγκαινιάστηκε το πρώτο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, υπογράμμιζε τα περιθώρια θέσπισης μιας νομικής πράξης σχετικά με το ευρωπαϊκό δίκαιο των συμβάσεων, με στόχο την τόνωση της ανάπτυξης και του εμπορίου στην ενιαία αγορά[16]. Η πολωνική Προεδρία του Συμβουλίου των Υπουργών έχει αναγορεύσει τις περαιτέρω εργασίες σχετικά με ένα ευρωπαϊκό δίκαιο των συμβάσεων σε προτεραιότητα για το δεύτερο εξάμηνο του 2011[17].

1.1. Το ισχύον νομικό πλαίσιο

Το ισχύον νομικό πλαίσιο στην ΕΕ χαρακτηρίζεται από τις διαφορές μεταξύ των δικαίων των συμβάσεων των κρατών μελών. Η νομοθεσία της ΕΕ περιλαμβάνει μια σειρά κοινών κανόνων, με τους οποίους σε πολλές περιπτώσεις ρυθμίζονται συγκεκριμένα προβλήματα, αλλά, όπως φανερώνει το παράρτημα Ι, αυτοί οι εναρμονισμένοι κανόνες δεν θίγουν την πλειονότητα των τομέων του δικαίου των συμβάσεων, ενώ, ακόμη και ως προς τα θέματα τα οποία ρυθμίζουν, τις περισσότερες φορές αφήνουν στα κράτη μέλη σημαντικά περιθώρια ευελιξίας για την εφαρμογή διαφορετικών κανόνων. Στην ευρωπαϊκή ενιαία αγορά, δεν υπάρχει ένα ενιαίο σύνολο ομοιόμορφων και σφαιρικών κανόνων στον τομέα του δικαίου των συμβάσεων το οποίο να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές για διασυνοριακές συναλλαγές.

- Κανόνες σύγκρουσης νόμων

Προκειμένου να βελτιωθεί η ασφάλεια δικαίου κατά τις διασυνοριακές συναλλαγές, η ΕΕ θέσπισε *ενιαίους* κανόνες *σύγκρουσης νόμων*. Ο κανονισμός για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη Ι) επιτρέπει στα συμβαλλόμενα μέρη να επιλέγουν το δίκαιο που θα διέπει τη μεταξύ τους σύμβαση και προσδιορίζει το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο ελλείψει τέτοιας επιλογής[18]. Πλην όμως, ως εκ της φύσεώς τους, οι κανόνες σύγκρουσης νόμων δεν είναι ικανοί να εξαλείψουν τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των διατάξεων του ουσιαστικού δικαίου των συμβάσεων. Επιτρέπουν απλώς τον προσδιορισμό του ουσιαστικού εθνικού δικαίου που είναι εφαρμοστέο στην εκάστοτε διασυνοριακή συναλλαγή οσάκις θα μπορούσαν δυνητικώς να εφαρμόζονται περισσότερα διαφορετικά εθνικά δίκαια.

Εξάλλου, για τις διασυνοριακές συναλλαγές μεταξύ μιας επιχείρησης και ενός καταναλωτή, το άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού «Ρώμη Ι» επιβάλλει επίσης στους εμπόρους οι οποίοι επιζητούν να αναπτύξουν δραστηριότητα στη χώρα κατοικίας του εκάστοτε

---

15 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή Περιφερειών, «Πράξη για την Ενιαία αγορά, Δώδεκα δράσεις για την τόνωση της ανάπτυξης και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης, Μαζί για μια νέα ανάπτυξη», COM(2011) 206 τελικό, της 13.4.2011, σσ. 14 και 19.

16 Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Ετήσια Έρευνα για την Ανάπτυξη: παρουσίαση της ολοκληρωμένης απάντησης της ΕΕ στην κρίση», COM(2011) 11 τελικό, της 12.1.2010.

17 Βλ. http://pl2011.eu/sites/default/files/users/shared/o_prezydencja/programme_of_the_polish_presidency_of_the_council_of_the_eu.pdf.

18 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη Ι), ΕΕ L 177 της 4.7.2008, σ. 6.

καταναλωτή – π.χ. με την έναρξη λειτουργίας δικτυακού τόπου στη γλώσσα της εν λόγω χώρας, με την προσφορά προς πώληση στο νόμισμα του καταναλωτή ή με τη χρήση ονόματος τομέα ανωτάτου επιπέδου διαφορετικού από εκείνου που ο έμπορος χρησιμοποιεί στη χώρα του – να συμμορφώνονται με το υποχρεωτικό επίπεδο προστασίας του καταναλωτή το οποίο ισχύει στη χώρα κατοικίας του εκάστοτε καταναλωτή. Ο έμπορος μπορεί είτε να εφαρμόσει το εθνικό δίκαιο του καταναλωτή στο σύνολό του είτε να επιλέξει κάποιο άλλο δίκαιο, το οποίο στην πράξη είναι κατά κανόνα το δίκαιο της χώρας του εμπόρου. Εντούτοις, ακόμη και στην τελευταία αυτή περίπτωση, ο έμπορος οφείλει και πάλι να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τις υποχρεωτικής ισχύος διατάξεις περί προστασίας του καταναλωτή οι οποίες απορρέουν από το εθνικό δίκαιο του καταναλωτή, κάθε φορά που αυτές προβλέπουν υψηλότερο επίπεδο προστασίας. Κατά συνέπεια, οι τυποποιημένοι όροι και προϋποθέσεις που εφαρμόζει ένας έμπορος ενδέχεται να πρέπει να προσαρμοσθούν στις νομικές απαιτήσεις της εκάστοτε χώρας.

- Κανόνες ουσιαστικού δικαίου

Η ΕΕ έχει προβεί σε μια σειρά σημαντικών ενεργειών με στόχο την άμβλυνση των διαφορών μεταξύ των ουσιαστικών δικαίων, ιδίως σε σχέση με τις διατάξεις περί προστασίας του καταναλωτή, με τη θέσπιση μέτρων εναρμόνισης. Ωστόσο, τα εν λόγω μέτρα εναρμόνισης δεν φθάνουν στο σημείο να καλύπτουν όλα τα στάδια της διάρκειας ισχύος μιας σύμβασης και, συνεπώς, δεν εξαλείφουν την ανάγκη να λαμβάνει ο έμπορος υπόψη τα συστήματα του δικαίου των συμβάσεων της χώρας προορισμού του. Επιπλέον, τα εν λόγω μέτρα εναρμόνισης περιορίζονται κατά το πλείστον στις συναλλαγές μεταξύ μιας επιχείρησης και ενός καταναλωτή.

Προκειμένου για τις συμβάσεις μεταξύ μιας επιχείρησης και ενός καταναλωτή (γνωστές ως «συμβάσεις B2C»), το νομικό πλαίσιο της ΕΕ έχει οδηγήσει σε σημαντική αύξηση της παρεχόμενης προστασίας, προς όφελος των καταναλωτών. Ωστόσο, παρά την πρόοδο που συντελέστηκε με την προσφάτως εκδοθείσα οδηγία για τα δικαιώματα των καταναλωτών όσον αφορά την ευθυγράμμιση των εθνικών δικαίων, είναι σαφές ότι, στον τομέα του δικαίου για την προστασία του καταναλωτή και του δικαίου των συμβάσεων, υφίστανται πολιτικά όρια ως προς τον βαθμό μέχρι τον οποίον μπορεί να προχωρήσει η προσέγγιση της «πλήρους εναρμόνισης». Το στοιχείο αυτό αντανακλάται στο γεγονός ότι οι οδηγίες σχετικά με τους καταχρηστικούς συμβατικούς όρους και τα έννομα βοηθήματα στον τομέα των πωλήσεων[19], οι οποίες επιτρέπουν στα κράτη μέλη να εκλάβουν ως αφετηρία τα βασικά εναρμονισμένα δικαιώματα και να τα αναπτύξουν σε διαφορετικό βαθμό, δεν προχώρησαν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Για τις συμβάσεις μεταξύ επιχειρήσεων (γνωστές ως «συμβάσεις B2B»), οι ουσιαστικοί κανόνες τους οποίους έχει θεσπίσει η ΕΕ έχουν ακόμη πιο περιορισμένο πεδίο εφαρμογής σε σύγκριση με τις συμβάσεις B2C, δεδομένου ότι καλύπτουν λίγα ειδικά ζητήματα στον τομέα του δικαίου των συμβάσεων. Παραδείγματος χάρη, η οδηγία για την καταπολέμηση των καθυστερημένων πληρωμών[20] εναρμονίζει τους κανόνες που ισχύουν για τους τόκους υπερημερίας σε περιπτώσεις καθυστερημένης πληρωμής, αλλά παρέχει στα κράτη μέλη τη

---

[19] Οδηγία 1999/44/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 1999, σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών, ΕΕ L 171 της 7.7.1999, σ. 12.

[20] Οδηγία 2011/7/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές (αναδιατύπωση), ΕΕ L 48 της 23.02.2011, σ. 1.

δυνατότητα να εφαρμόζουν αυστηρότερους κανόνες. Σε διεθνές επίπεδο, ένα σύνολο κανόνων με ευρύτερο πεδίο εφαρμογής για τις συναλλαγές B2B θεσπίστηκε με τη σύμβαση του ΟΗΕ του 1980 για τις διεθνείς πωλήσεις αγαθών (γνωστή ως «σύμβαση της Βιέννης»). Ωστόσο, η σύμβαση της Βιέννης δεν έχει κυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη και δεν εφαρμόζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο, την Ιρλανδία, την Πορτογαλία και τη Μάλτα. Δεν καλύπτει κατά τρόπο ολοκληρωμένο όλα τα στάδια της διάρκειας ισχύος μιας σύμβασης και (ελλείψει αναγκαστικής δικαιοδοσίας στο πλαίσιο του συστήματος του ΟΗΕ ανάλογης εκείνης που παρέχει το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενιαία αγορά της ΕΕ) δεν περιλαμβάνει μηχανισμό που να διασφαλίζει την ενιαία εφαρμογή της, καθώς τα διάφορα εθνικά δικαστήρια είναι πιθανό να την ερμηνεύουν με διαφορετικό τρόπο. Λίγοι σχετικά έμποροι χρησιμοποιούν τη σύμβαση της Βιέννης[21].

1.2. Ανάγκη ανάληψης δράσης σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η ΕΕ ασχολείται με ένα ευρωπαϊκό δίκαιο των συμβάσεων εδώ και μια δεκαετία. Με την ανακοίνωσή της του 2001 για το ευρωπαϊκό δίκαιο των συμβάσεων[22], η Επιτροπή ξεκίνησε μια διαδικασία εκτενών δημόσιων διαβουλεύσεων σχετικά με τα προβλήματα που απορρέουν από διαφορές μεταξύ των δικαίων των συμβάσεων των κρατών μελών. Βάσει των απαντήσεων, η Επιτροπή εξέδωσε ένα σχέδιο δράσης το 2003[23], που πρότεινε τη βελτίωση της ποιότητας και της συνοχής του ευρωπαϊκού δικαίου των συμβάσεων με τη θέσπιση ενός κοινού πλαισίου αναφοράς, που θα περιέχει κοινές αρχές, ορολογία και πρότυπους κανόνες που θα χρησιμοποιούνται από το νομοθέτη της Ένωσης κατά την εκπόνηση ή τροποποίηση της νομοθεσίας.

Ακολούθως, η Επιτροπή χρηματοδότησε τις εργασίες ενός διεθνούς δικτύου πανεπιστημιακών, το οποίο διεξήγαγε την προπαρασκευαστική νομική έρευνα. Οι εν λόγω ερευνητικές εργασίες ολοκληρώθηκαν κατά τα τέλη του 2008 και οδήγησαν στη δημοσίευση του σχεδίου κοινού πλαισίου αναφοράς[24] ως ακαδημαϊκού κειμένου[25]. Ταυτοχρόνως, έργο ανάλυσης διεξήχθη επίσης από την Association Henri Capitant des Amis de la Culture Juridique Française και από τη Société de Legislation Comparée, οι οποίες επεξεργάστηκαν τις «κοινές συμβατικές αρχές» (*Principes Contractuels Communs)*[26].

Την 1η Ιουλίου 2010, η Επιτροπή εγκαινίασε, για περίοδο έξι μηνών, δημόσια διαβούλευση (πράσινη βίβλο) σχετικά με τους διάφορους τρόπους βελτίωσης της συνεκτικότητας του δικαίου των συμβάσεων στην ΕΕ. Στην πράσινη βίβλο διατυπωνόταν μια σειρά εναλλακτικών επιλογών πολιτικής. Στις επιλογές αυτές περιλαμβάνονταν μια «εργαλειοθήκη» με την οποία θα καθορίζονται συνεκτικοί ορισμοί, αρχές και πρότυποι κανόνες σχετικά με ζητήματα που άπτονται του δικαίου των συμβάσεων, ένας κανονισμός ο

---

21 Έρευνα του Ευρωβαρόμετρου αριθ. 320 σχετικά με το ευρωπαϊκό δίκαιο των συμβάσεων στο πλαίσιο συναλλαγών μεταξύ επιχειρήσεων, σ. 57: μόνο το 9% των αποκριθέντων δήλωσε ότι εφαρμόζει συχνά διεθνείς νομικές πράξεις, όπως η σύμβαση της Βιέννης και οι Αρχές UNIDROIT.

22 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για το ευρωπαϊκό δίκαιο των συμβάσεων, COM(2001) 398 της 11.7.2001.

23 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο - Ένα συνεκτικότερο ευρωπαϊκό δίκαιο των συμβάσεων: σχέδιο δράσης, COM(2003) 68 της 12.2.2003.

24 Von Bar, C., Clive, E. και Schulte Nölke, H. (εκδότες.), Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law. Draft Common Frame of Reference (DCFR), Μόναχο, Sellier, 2009.

25 Οι ερευνητικές εργασίες χρηματοδοτήθηκαν βάσει του 6ου προγράμματος-πλαισίου για την έρευνα της Επιτροπής, αλλά δεν αποτελούν επίσημο έγγραφο της Επιτροπής.

26 Fauvarque-Cosson, B. και Mazeaud, D. (εκδότες), European Contract Law, Materials for a Common Frame of Reference: Terminology, Guiding Principles, Model Rules, Μόναχο, Sellier, 2008.

οποίος θα αντικαθιστούσε όλα τα εθνικά δίκαια των συμβάσεων από ένα ενιαίο ευρωπαϊκό δίκαιο, καθώς και η ιδέα της καθιέρωσης ενός προαιρετικού μέσου στην ΕΕ, το οποίο τα συμβαλλόμενα μέρη θα μπορούν να επιλέγουν ως εναλλακτική λύση σε σχέση με τα υφιστάμενα εθνικά δίκαια. Η Επιτροπή έλαβε 320 απαντήσεις[27] στο πλαίσιο αυτής της διαβούλευσης. Πολλοί ενδιαφερόμενοι αναγνώρισαν τη χρησιμότητα μιας «εργαλειοθήκης», ενώ η επιλογή πολιτικής 4 (θέσπιση προαιρετικού μέσου ευρωπαϊκού δικαίου των συμβάσεων) επικροτήθηκε είτε ως αυτοτελής λύση, είτε σε συνδυασμό με μια «εργαλειοθήκη», υπό τον όρο ότι θα πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν τον υψηλό βαθμό προστασίας του καταναλωτή, καθώς και τη σαφήνεια και ευχρηστία των διατάξεων.

Προγενέστερα, με απόφαση της 26ης Απριλίου 2010[28], η Επιτροπή συνέστησε ομάδα εμπειρογνωμόνων σχετικά με το ευρωπαϊκό δίκαιο των συμβάσεων, η οποία απαρτίζεται από πρώην δικαστές, επαγγελματίες του νομικού χώρου και πανεπιστημιακούς από ολόκληρη την Ευρώπη. Με βάση την ήδη διεξαχθείσα έρευνα, η εν λόγω ομάδα έλαβε την εντολή να εκπονήσει μελέτη σκοπιμότητας σχετικά με ένα πιθανό μελλοντικό μέσο ευρωπαϊκού δικαίου των συμβάσεων, το οποίο θα καλύπτει τα κύρια ζητήματα που ανακύπτουν στην πράξη στο πλαίσιο διασυνοριακών συναλλαγών. Για να διασφαλισθεί η στενή αλληλεπίδραση μεταξύ των εργασιών της ομάδας εμπειρογνωμόνων και των αναγκών που διαπιστώνονται από τους καταναλωτές, τις επιχειρήσεις (ιδίως τις ΜΜΕ) και τα νομικά επαγγέλματα, η Επιτροπή συγκρότησε ομάδα βασικών ενδιαφερομένων (γνωστή ως «Sounding Board», δηλαδή φόρουμ ανταλλαγής απόψεων), η οποία παρείχε πρακτική καθοδήγηση στην ομάδα εμπειρογνωμόνων σχετικά με το πόσο εύχρηστοι ήταν οι κανόνες οι οποίες είχαν καταρτισθεί σε σχέση με τη μελέτη σκοπιμότητας. Η μελέτη σκοπιμότητας δημοσιεύτηκε στις 3 Μαΐου 2011, ως μια «εργαλειοθήκη» η οποία θα ενέπνεε τις περαιτέρω εργασίες των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, με αποτέλεσμα να παρασχεθούν χρησιμότατες συνεισφορές από ενδιαφερομένους και νομικούς εμπειρογνώμονες. Από τις 120 συνεισφορές ενδιαφερομένων που υποβλήθηκαν, η πλειονότητα των παρατηρήσεων αφορούσε σε γενικές γραμμές τρία βασικά ζητήματα σχετικά με την πρόταση: το κατά πόσον είναι εύχρηστη, την ισορροπία μεταξύ των συμφερόντων των επιχειρήσεων και των συμφερόντων των καταναλωτών και την ασφάλεια δικαίου. Η Επιτροπή έκανε δεκτές πολλές από τις προτάσεις, πράγμα που οδήγησε σε περαιτέρω βελτίωση και ενίσχυση της πρότασης. Η Επιτροπή ρώτησε επίσης τους ενδιαφερομένους κατά πόσον είναι σκόπιμο να συμπεριληφθεί στην πρόταση το ψηφιακό περιεχόμενο, και η πλειονότητα των αποκριθέντων απάντησε θετικά.

Εδώ και πολλά έτη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι ένθερμος υποστηρικτής των εργασιών με αντικείμενο το ευρωπαϊκό δίκαιο των συμβάσεων[29]. Τον Ιούνιο του 2011,

---

27 Απαντήσεις υπέβαλαν τα περισσότερα κράτη μέλη, μεγάλος αριθμός επιχειρηματικών οργανώσεων, αρκετές οργανώσεις καταναλωτών, πολλές ενώσεις επαγγελματιών του νομικού χώρου και σημαντικός αριθμός πανεπιστημιακών.

28 ΕΕ L 105 της, 27.4.2010, σ. 109.

29 Ψήφισμα της 26ης Μαΐου 1989 σχετικά με μια προσπάθεια εναρμόνισης του ιδιωτικού δικαίου των κρατών μελών, ΕΕ C 158 της 26.6.1989, σ. 400· ψήφισμα της 6ης Μαΐου 1994 σχετικά με την εναρμόνιση ορισμένων τομέων ιδιωτικού δικαίου των κρατών μελών, ΕΕ C 205 της 25.7.1994, σ. 518· ψήφισμα της 15ης Νοεμβρίου 2001 σχετικά με την προσέγγιση του αστικού και εμπορικού δικαίου των κρατών μελών, ΕΕ C 140 E της 13.06.2002, σ. 538· ψήφισμα της 2ας Σεπτεμβρίου 2003 σχετικά με την Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο - Ένα συνεκτικότερο ευρωπαϊκό δίκαιο των συμβάσεων - Σχέδιο δράσης, ΕΕ C 76 E της 25.3.2004, σ. 95· ψήφισμα της 23ης Μαρτίου 2006 σχετικά με το ευρωπαϊκό δίκαιο των συμβάσεων και την αναθεώρηση του κοινοτικού κεκτημένου: πορεία προς τα εμπρός, ΕΕ C 292 E της 1.12.2006, σσ. 109-112· ψήφισμα της 7ης Σεπτεμβρίου 2006 σχετικά με το ευρωπαϊκό δίκαιο των συμβάσεων, ΕΕ C 305 E της 14.12.2006, σσ. 247-248· ψήφισμα της 12ης Δεκεμβρίου 2007 σχετικά με το ευρωπαϊκό δίκαιο των συμβάσεων, ΕΕ C

ανταποκρινόμενο στην πράσινη βίβλο της Επιτροπής, το Κοινοβούλιο τάχθηκε, με πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων, υπέρ της θέσπισης προαιρετικών κανόνων για τις συμβάσεις, με ισχύ σε ολόκληρη την ΕΕ, οι οποίοι θα καθιστούν ευκολότερες τις διασυνοριακές συναλλαγές (επιλογή υπ' αριθ. 4 της πράσινης βίβλου)[30]. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέδωσε επίσης γνώμη υπέρ της θέσπισης ενός προαιρετικού και προηγμένου νέου καθεστώτος για το δίκαιο των συμβάσεων[31].

2. ΈΝΑ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΟ ΚΟΙΝΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ

2.1. Τρόπος λειτουργίας του κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων

Έπειτα από εκτεταμένη διαβούλευση με τους ενδιαφερομένους και με βάση εκτίμηση του αντικτύπου, η Επιτροπή αποφάσισε να υποβάλει πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων. Σκοπός της πρότασης αυτής είναι να συμβάλει στην τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης και του εμπορίου στην εσωτερική αγορά με βάση την ελευθερία των συμβάσεων και ένα υψηλό επίπεδο προστασίας του καταναλωτή, σε συμμόρφωση με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Η πρόταση συνδυάζει την «εργαλειοθήκη» την οποία επεξεργάστηκε η ομάδα εμπειρογνωμόνων σχετικά με το ευρωπαϊκό δίκαιο των συμβάσεων και το φόρουμ ανταλλαγής απόψεων μεταξύ ενδιαφερομένων, λαμβανομένων υπόψη των παρατηρήσεων που υποβλήθηκαν σχετικά από ενδιαφερομένους και εμπειρογνώμονες.

Η πρόταση της Επιτροπής για τη θέσπιση κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων προβλέπει ένα πλήρες σύνολο ομοιόμορφων κανόνων στον τομέα του δικαίου των συμβάσεων το οποίο θα καλύπτει όλα τα στάδια της διάρκειας ισχύος μιας σύμβασης και θα εντάσσεται στο εθνικό δίκαιο εκάστου κράτους μέλους ως ένα «δεύτερο καθεστώς» δικαίου των συμβάσεων. Το εν λόγω «δεύτερο καθεστώς» έχει σχεδιασθεί με προσοχή ώστε να εστιάζεται στις συμβάσεις εκείνες οι οποίες έχουν τη μεγαλύτερη σπουδαιότητα για το διασυνοριακό εμπόριο και όπου είναι περισσότερο έκδηλη η ανάγκη εξεύρεσης λύσης για την άρση των εμποδίων που έχουν καταγραφεί. Χαρακτηρίζεται από τα ακόλουθα στοιχεία:

Ένα καθεστώς δικαίου των συμβάσεων κοινό για όλα τα κράτη μέλη: Το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων θα αποτελεί ένα «δεύτερο καθεστώς» δικαίου των συμβάσεων, που θα είναι πανομοιότυπο σε κάθε κράτος μέλος. Θα είναι κοινό για το σύνολο της ΕΕ.

Ένα προαιρετικό καθεστώς: Η επιλογή του κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων θα είναι προαιρετική. Σε συμμόρφωση με την αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων, ένας έμπορος είναι ελεύθερος να επιλέξει να προτείνει τη σύναψη σύμβασης βάσει του εν λόγω καθεστώτος (σύστημα προαιρετικής υπαγωγής) ή να εξακολουθήσει να εφαρμόζει το ισχύον εθνικό δίκαιο των συμβάσεων. Ούτε οι επιχειρήσεις ούτε οι καταναλωτές υποχρεούνται να συνάπτουν συμβάσεις με βάση το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων.

---

323 Ε της 18.12.2008, σσ 364 – 365· και ψήφισμα της 3ης Σεπτεμβρίου 2008 σχετικά με ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς για ένα ευρωπαϊκό δίκαιο των συμβάσεων, ΕΕ C 295Ε της 4.12.2009, σσ. 31-32.

30 Ψήφισμα του Ιουνίου 2011 σχετικά με τις επιλογές πολιτικής για τη θέσπιση ενός ευρωπαϊκού δικαίου των συμβάσεων για τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις, Διαδικασία 2011/2013 (INI).

31 ΕΕ C 84 της 17.3.2011, σ. 1.

Εστίαση στις συμβάσεις «πώλησης»: Το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων θα θεσπίζει ένα αυτόνομο και πλήρες σύνολο κανόνων για τις συναλλαγές που αφορούν πώληση. Οι κανόνες αυτοί θα χρησιμεύουν ιδίως, αλλά όχι αποκλειστικά, για την προμήθεια αγαθών μέσω του διαδικτύου. Επίσης θα είναι δυνατό να χρησιμοποιούνται από εμπόρους οι οποίοι πωλούν αγαθά και άμεσα συναφείς υπηρεσίες προσφερόμενες από τον έμπορο, όπως είναι η εγκατάσταση εξοπλισμού κουζίνας. Επειδή το μεγαλύτερο μέρος των ενδοενωσιακών συναλλαγών αφορούν αγαθά[32], η αντιμετώπιση των εμποδίων που δυσχεραίνουν τις συναλλαγές πώλησης θα έχει θετικές συνέπειες για το συνολικό ενδοενωσιακό εμπόριο. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η αυξανόμενη σπουδαιότητα της ψηφιακής οικονομίας και να διασφαλισθεί ότι το νέο καθεστώς είναι ανθεκτικό στις μελλοντικές εξελίξεις, το πεδίο εφαρμογής των νέων κανόνων θα καλύπτει επίσης τις συμβάσεις που αφορούν ψηφιακό περιεχόμενο. Αυτό σημαίνει ότι το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων θα μπορεί να χρησιμοποιείται επίσης, π.χ., για την αγορά μουσικής, ταινιών, λογισμικού ή εφαρμογών που τηλεφορτώνονται από το διαδίκτυο. Τα προϊόντα αυτά θα καλύπτονται ανεξάρτητα από το κατά πόσον έχουν αποθηκευτεί επί υλικού υποθέματος, όπως CD ή DVD.

Το πεδίο εφαρμογής θα περιορίζεται στις διασυνοριακές συναλλαγές: Το πεδίο εφαρμογής του κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων επικεντρώνεται στις διασυνοριακές καταστάσεις, στις οποίες ανακύπτουν τα προβλήματα των πρόσθετων εξόδων συναλλαγής και της νομικής περιπλοκότητας. Επομένως, το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων αποβλέπει στις καταστάσεις για τις οποίες είναι αναγκαίο και δεν είναι διαθέσιμο ως γενικό υποκατάστατο των υφιστάμενων εθνικών δικαίων των συμβάσεων. Η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του καθεστώτος αφήνεται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών. Αυτό σημαίνει ότι τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να καταστήσουν το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων διαθέσιμο και για τις εγχώριες συμβάσεις, πράγμα που θα μπορούσε να οδηγήσει σε περαιτέρω μείωση των εξόδων συναλλαγής για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην ενιαία αγορά. *Εστίαση στις συμβάσεις μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών (B2C) και στις συμβάσεις μεταξύ επιχειρήσεων (B2B) όπου ο ένας τουλάχιστον από τους συμβαλλομένους είναι ΜΜΕ:* Το πεδίο εφαρμογής του κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων εστιάζεται σε πτυχές οι οποίες θέτουν ουσιαστικά προβλήματα κατά τις διασυνοριακές συναλλαγές, δηλαδή στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών και στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων όπου ο ένας τουλάχιστον από τους συμβαλλομένους είναι ΜΜΕ. Δεν καλύπτονται οι συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ ιδιωτών (C2C), ούτε οι συμβάσεις μεταξύ εμπόρων στις οποίες κανένα από τα συμβαλλόμενα μέρη δεν είναι ΜΜΕ, δεδομένου ότι επί του παρόντος δεν υπάρχει αποδεδειγμένη ανάγκη για την ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ ως προς τις συγκεκριμένες κατηγορίες διασυνοριακών συμβάσεων. Το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων παραχωρεί στα κράτη μέλη την ευχέρεια να αποφασίσουν να το καταστήσουν διαθέσιμο και για τις συμβάσεις μεταξύ εμπόρων εκ των οποίων κανείς δεν είναι ΜΜΕ. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί επισταμένως το ζήτημα αυτό κατά τα επόμενα έτη, προκειμένου να διαπιστώσει κατά πόσον απαιτούνται πρόσθετες νομοθετικές λύσεις όσον αφορά τις συμβάσεις C2C και B2B.

Ένα πανομοιότυπο σύνολο κανόνων για την προστασία των καταναλωτών: Ο κανονισμός θα θεσπίζει για όλους τους τομείς του δικαίου των συμβάσεων το ίδιο κοινό επίπεδο προστασίας του καταναλωτή. Σε συμμόρφωση τόσο με πολιτική όσο και με νομική επιταγή, η παρούσα

---

[32] Σύμφωνα με την έκδοση «Statistics in Focus 37/2010» της Eurostat και την ετήσια επιθεώρηση της Eurostat του 2009 για το εξωτερικό και το ενδοενωσιακό εμπόριο, ο όγκος των ενδοενωσιακών συναλλαγών με αντικείμενο αγαθά ήταν τετραπλάσιος από τον όγκο των συναλλαγών με αντικείμενο υπηρεσίες το 2008.

εναρμόνιση πραγματοποιείται με βάση ένα υψηλό επίπεδο προστασίας του καταναλωτή. Θα οδηγήσει σε ένα εναρμονισμένο καθεστώς, με το οποίο θα διασφαλίζεται η προστασία και η ασφάλεια των καταναλωτών σε όλες τις περιπτώσεις χρήσης του κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων.

Ένα ολοκληρωμένο σύνολο κανόνων του δικαίου των συμβάσεων: Το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων περιλαμβάνει κανόνες οι οποίοι καλύπτουν ζητήματα δικαίου των συμβάσεων τα οποία έχουν πρακτική σημασία για τα διάφορα στάδια της ισχύος μιας διασυνοριακής σύμβασης. Τα ζητήματα αυτά σχετίζονται με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών και τα έννομα βοηθήματα που προβλέπονται για τις περιπτώσεις μη εκτέλεσης, τα καθήκοντα παροχής πληροφοριών πριν από τη σύναψη σύμβασης, τη σύναψη σύμβασης (περιλαμβανομένων των τυπικών απαιτήσεων), το δικαίωμα υπαναχώρησης και τις σχετικές συνέπειες, την ακύρωση σύμβασης λόγω πλάνης, απάτης ή αθέμιτης εκμετάλλευσης, την ερμηνεία, το περιεχόμενο και τα αποτελέσματα μιας σύμβασης, την εκτίμηση και τις συνέπειες καταχρηστικών συμβατικών όρων, την απόδοση μετά από ακύρωση ή καταγγελία, καθώς και το θέμα της παραγραφής. Καθορίζονται οι κυρώσεις που πρέπει να είναι διαθέσιμες σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων και των καθηκόντων που ανακύπτουν στο πλαίσιο της εφαρμογής του εν λόγω δικαίου. Από την άλλη πλευρά, το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων δεν θα ρυθμίζει ορισμένα ζητήματα τα οποία είτε έχουν μεγάλη σπουδαιότητα για τα εθνικά δίκαια είτε έχουν μικρότερη σημασία για τις διασυνοριακές συμβάσεις, όπως είναι οι κανόνες περί δικαιοπρακτικής ικανότητας, ο παράνομος/ανήθικος χαρακτήρας, η αντιπροσώπευση και η περίπτωση των πολλαπλών οφειλετών και δανειστών. Τα ζητήματα αυτά εξακολουθούν να ρυθμίζονται από τις διατάξεις του εθνικού δικαίου που είναι εφαρμοστέο δυνάμει του κανονισμού «Ρώμη Ι».

Ύπαρξη διεθνούς διάστασης: Η πρόταση έχει επίσης διεθνή αποστολή υπό την έννοια ότι, για να είναι εφαρμοστέα, αρκεί να είναι εγκατεστημένο σε κράτος μέλος της ΕΕ ένα μόνο από τα συμβαλλόμενα μέρη. Οι έμποροι θα μπορούν να χρησιμοποιούν το ίδιο σύνολο συμβατικών όρων για τις συναλλαγές τους με άλλους εμπόρους που είναι εγκατεστημένοι εντός ή εκτός της ΕΕ. Οι ευρωπαίοι καταναλωτές θα απολαμβάνουν μεγαλύτερα περιθώρια επιλογής προϊόντων με το κατοχυρωμένο υψηλό επίπεδο προστασίας που προσφέρει το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων, οσάκις έμποροι από τρίτες χώρες είναι διατεθειμένοι να πουλήσουν τα προϊόντα τους στην εσωτερική αγορά βάσει του συγκεκριμένου καθεστώτος. Η διεθνής αυτή διάσταση επιτρέπει στο κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων να μετεξελιχθεί σε πρότυπο σύνολο ρυθμίσεων για τις διεθνείς συναλλαγές στον τομέα των συμβάσεων πώλησης.

2.2. Αποτελεσματικότητα του κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων

Η προσέγγιση της Επιτροπής αντιμετωπίζει τα προβλήματα που προκαλούνται για καταναλωτές και εμπόρους από τις διαφορές του δικαίου των συμβάσεων κατά τρόπο που συνάδει στον μέγιστο δυνατό βαθμό με τις αρχές της αναλογικότητας και της επικουρικότητας σε σύγκριση με τις άλλες πιθανές λύσεις που αναλύθηκαν. Ένα προαιρετικό κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων θα είναι περισσότερο αποτελεσματικό από τις λύσεις που στηρίζονται σε ρυθμίσεις μη υποχρεωτικής ισχύος, όπως είναι π.χ. μια απλή «εργαλειοθήκη» (η οποία, ως μη υποχρεωτικό μέσο, δεν θα παρέχει σε εμπόρους και καταναλωτές ασφάλεια δικαίου για τις συναλλαγές τους), δεδομένου ότι θα δημιουργήσει ένα ενιαίο και ομοιόμορφο σύνολο κανόνων στον τομέα του δικαίου των συμβάσεων, το οποίο θα είναι άμεσα διαθέσιμο σε επιχειρήσεις και καταναλωτές. Συγχρόνως, ο συνδυασμός των προπεριγραφέντων χαρακτηριστικών, ιδίως δε το γεγονός ότι το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων αποτελεί ένα προαιρετικό αλλά πανομοιότυπο σύνολο κανόνων που εφαρμόζεται

μόνο σε διασυνοριακές περιπτώσεις, σημαίνει ότι το δίκαιο αυτό είναι ικανό να αμβλύνει τα εμπόδια για το διασυνοριακό εμπόριο, χωρίς να θίγει βαθιά ριζωμένες εθνικές προσεγγίσεις και παραδόσεις. Επί παραδείγματι, θα επιτρέπει στα κράτη μέλη να διατηρήσουν σε ισχύ ανόμοια επίπεδα προστασίας του καταναλωτή στο πλαίσιο του ήδη ισχύοντος εγχώριου δικαίου των συμβάσεων σε συμμόρφωση με τους κανόνες του κεκτημένου της ΕΕ. Το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων θα αποτελεί μια προαιρετική προσθήκη στους ήδη ισχύοντες κανόνες του δικαίου των συμβάσεων, χωρίς να τους αντικαθιστά. Επομένως, το νομοθετικό μέτρο θα περιορίζεται στην έκταση που είναι αναγκαία για τη δημιουργία πρόσθετων ευκαιριών για εμπόρους και καταναλωτές στην ενιαία αγορά. Επιπλέον, παρέχονται μεγαλύτερα περιθώρια για να συμφωνείται η εφαρμογή ενός συνόλου πανομοιότυπων κανόνων με βάση υψηλό επίπεδο προστασίας, όπως αυτό που προβλέπει το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων, χάρη ακριβώς στον προαιρετικό χαρακτήρα του καθεστώτος. Μια επιχείρηση θα μπορεί να επιλέγει να υπαχθεί στο σύστημα, επειδή επιθυμεί να επωφεληθεί από το προβλεπόμενο υψηλό επίπεδο προστασίας, αλλά δεν είναι υποχρεωμένη να το πράξει.

- Οφέλη για τις επιχειρήσεις

Όταν ένας έμπορος επιλέγει το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων, οι διατάξεις του είναι οι μόνοι κανόνες δικαίου των συμβάσεων που διέπουν τα ζητήματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του. Συνεπώς, ο έμπορος θα είναι αναγκασμένος να λάβει υπόψη μόνο ένα σύνολο κανόνων, δηλαδή τις διατάξεις του κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων. Δεν θα είναι πλέον απαραίτητο να εξετάζονται άλλες εθνικές διατάξεις υποχρεωτικής ισχύος, όπως θα συνέβαινε κανονικά στην περίπτωση της σύναψης σύμβασης με καταναλωτή από άλλο κράτος μέλος. Στην πράξη, η σχετική πρωτοβουλία θα αναλαμβάνεται από τους πωλητές, οι οποίοι θα επιλέγουν να χρησιμοποιήσουν το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων. Στην περίπτωση αυτή, ο αγοραστής θα πρέπει να συναινέσει ρητώς, για να μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο συγκεκριμένος τύπος σύμβασης.

Το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων θα διασφαλίζει τη δυνατότητα των επιχειρήσεων να μειώσουν σημαντικά τα έξοδα συναλλαγής με τα οποία βαρύνονται. Στην πράξη, μια επιχείρηση η οποία ενδιαφέρεται να επεκτείνει τη δραστηριότητά της σε νέες αγορές θα είναι αναγκασμένη να εξοικειωθεί με ένα και μόνο σύστημα δικαίου των συμβάσεων επιπλέον εκείνου το οποίο γνωρίζει ήδη. Αφ' ης στιγμής επιλεγεί το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων, θα επιτυγχάνεται εξοικονόμηση σε σύγκριση με την περίπτωση στην οποία η άσκηση εμπορικής δραστηριότητας στο σύνολο της ΕΕ θα προϋπέθετε την εξακρίβωση του περιεχομένου 26 εθνικών δικαίων των συμβάσεων. Οι έμποροι θα μπορούν, συνεπώς, να ωφεληθούν από αυτό το απλούστερο κοινό νομικό περιβάλλον και να διακατέχονται από μεγαλύτερη εμπιστοσύνη σε σχέση με την επέκταση της δραστηριότητάς τους σε νέες αγορές. Κατά την πώληση αγαθών σε καταναλωτές από άλλες χώρες, οι έμποροι θα μπορούν να αξιοποιούν την υπαγωγή τους στο κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων ως ένα εχέγγυο ποιότητας.

Για τις συμβάσεις μεταξύ επιχειρήσεων, η χρήση του κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων θα είναι χρήσιμη υπό την έννοια ότι θα διευκολύνει τις διαπραγματεύσεις σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο για τις ΜΜΕ. Θα είναι ευχερέστερη η επίτευξη συμφωνίας για τη χρήση ενός ουδέτερου δικαίου, το οποίο θα είναι εξίσου προσιτό σε αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη, και μάλιστα στη γλώσσα τους. Αφού θα έχουν εξοικειωθεί με το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων, οι έμποροι θα παύσουν να υποβάλλονται σε έξοδα κάθε φορά που θα είναι εφαρμοστέο το δίκαιο αυτό. Επειδή το πρόβλημα των εξόδων επιβαρύνει ιδιαίτερα τις ΜΜΕ, το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων αποβλέπει στις συμβάσεις

μεταξύ επιχειρήσεων στις οποίες το ένα τουλάχιστον από τα συμβαλλόμενα μέρη είναι ΜΜΕ. Για να διασφαλισθεί η μεγιστοποίηση του οφέλους που μπορούν να αποκομίσουν οι ΜΜΕ, η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να ενημερώνουν, μέσω των κατάλληλων διαύλων, τους εμπόρους σχετικά με το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων και τα πλεονεκτήματα που προσφέρει. Εξάλλου, κάθε κράτος μέλος έχει την ευχέρεια να επεκτείνει, εφόσον το επιθυμεί και το κρίνει σκόπιμο, το πεδίο εφαρμογής του κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων στις συμβάσεις μεταξύ επιχειρήσεων όπου κανένα από τα συμβαλλόμενα μέρη δεν είναι ΜΜΕ.

- Οφέλη για τους καταναλωτές

Το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων έχει σχεδιασθεί έτσι ώστε να παρέχει στους καταναλωτές υψηλό επίπεδο προστασίας και, επιπλέον, είναι το ίδιο σε όλα τα κράτη μέλη, με αποτέλεσμα να μπορεί να θεωρείται ένα εχέγγυο ποιότητας, το οποίο οι καταναλωτές μπορούν να εμπιστεύονται όταν προβαίνουν σε διασυνοριακές αγορές. Ένα από τα καλύτερα παραδείγματα εν προκειμένω είναι το γεγονός ότι το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων θα παρέχει στους καταναλωτές την ελευθερία επιλογής μεταξύ διαφόρων έννομων βοηθημάτων σε περίπτωση που το προϊόν που τους παραδίδεται είναι ελαττωματικό. Ειδικότερα, οι καταναλωτές θα έχουν τη δυνατότητα να προβούν σε άμεση καταγγελία της σύμβασης. Σήμερα, δεν προβλέπεται τέτοια ελεύθερη επιλογή για τη μεγάλη πλειονότητα των καταναλωτών σε ολόκληρη την ΕΕ[33]. Αυτό το υψηλό επίπεδο προστασίας του καταναλωτή θα παρέχει στους καταναλωτές εμπιστοσύνη αλλά και κίνητρο για να αγοράζουν προϊόντα σε άλλες χώρες της ΕΕ.

Προς χάριν της διαφάνειας, η πρόταση θα διασφαλίζει ότι ο καταναλωτής θα ενημερώνεται οπωσδήποτε και θα καλείται να συναινέσει στο γεγονός ότι η σύμβαση θα συναφθεί με βάση το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων. Οι σχετικές πληροφορίες πρέπει να παρέχονται από τον έμπορο στον καταναλωτή, μαζί με περίληψη των βασικών δικαιωμάτων που του αναγνωρίζονται, υπό τη μορφή τυποποιημένου ενημερωτικού σημειώματος. Το σημείωμα αυτό θα βοηθά τους καταναλωτές να καταλαβαίνουν τα βασικά τους δικαιώματα και, με τον τρόπο αυτό, θα αντιμετωπίζει το πρόβλημα της αβεβαιότητας, το οποίο αποθαρρύνει πολλούς καταναλωτές από την πραγματοποίηση διασυνοριακών αγορών. Καθώς το ενημερωτικό σημείωμα θα είναι σαφές και περιεκτικό και, επιπλέον, θα είναι διαθέσιμο σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ, θα βοηθά τους καταναλωτές που δεν διαβάζουν τους όρους των συμβάσεων που συνάπτουν λόγω του ότι αυτοί είναι μακροσκελείς και περίπλοκοι.

Η μεγαλύτερη διαθεσιμότητα διασυνοριακών προσφορών θα αποφέρει οφέλη στους καταναλωτές σε αγορές οι οποίες προς το παρόν παρακάμπτονται από τους εμπόρους λόγω των περιπλοκών που απορρέουν από το δίκαιο των συμβάσεων ή λόγω του ότι, στην περίπτωση των επιχειρήσεων, το μικρό μέγεθος της αγοράς δεν δικαιολογεί τα υψηλά έξοδα συναλλαγής τα οποία είναι αναγκαία για την είσοδο στην αγορά. Οι καταναλωτές αυτοί θα

---

33 Ελεύθερη επιλογή μεταξύ έννομων βοηθημάτων, παρόμοια με αυτήν που περιλαμβάνει το κοινό δίκαιο των πωλήσεων, δεν ισχύει στην Αυστρία, το Βέλγιο, τη Βουλγαρία, τη Γερμανία, τη Δανία, την Εσθονία, την Ισπανία, την Ιταλία, τις Κάτω Χώρες, την Κύπρο, τη Μάλτα, την Ουγγαρία, την Πολωνία, τη Ρουμανία, τη Σλοβακία, τη Σουηδία, την Τσεχική Δημοκρατία και τη Φινλανδία. Στην πραγματικότητα, μόνο πέντε κράτη μέλη προσφέρουν μια ρύθμιση ίδια με αυτή που ισχύει βάσει του κοινού δικαίου των πωλήσεων (Γαλλία, Ελλάδα, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία), ενώ σε κάποια άλλα έχει υιοθετηθεί μια ενδιάμεση προσέγγιση (Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Λετονία, Σλοβενία).

ωφεληθούν, καθώς η ενίσχυση του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη ποικιλία προσφερόμενων προϊόντων και στην προοπτική μείωσης των τιμών.

2.3. Σχέση με το ενωσιακό κεκτημένο

Η πρόταση συνιστά συμπληρωματική προσέγγιση σε σχέση με αυτήν που ισχύει βάσει του τρέχοντος κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα της προστασίας του καταναλωτή. Κατά πρώτον, περιλαμβάνει τις εν λόγω ρυθμίσεις και είναι συμβατή με αυτές, με τη διαφορά ότι δεν περιορίζεται από τα κατώτατα επίπεδα προστασίας που έχουν θεσπισθεί. Κατά δεύτερον, λόγω του ότι καλύπτει μόνο τις διασυνοριακές συμβάσεις, δεν αντικαθιστά το ενωσιακό κεκτημένο που είναι γενικώς εφαρμοστέο. Για τον λόγο αυτό, θα εξακολουθήσει να είναι απαραίτητη η επεξεργασία προτύπων για την προστασία του καταναλωτή, με βάση την παραδοσιακή τακτική εναρμόνισης η οποία ακολουθείται στον συγκεκριμένο τομέα. Σχετικά με το θέμα αυτό, αναμένεται ότι, σε βάθος χρόνου, οι δύο προσεγγίσεις θα αναπτυχθούν εκ παραλλήλου, εμπνεόμενες η μία από την άλλη.

Η πρόταση συμβαδίζει με άλλες πολιτικές της ΕΕ. Παραδείγματος χάρη, προβλέπει ότι οι έμποροι θα εξετάζουν το ενδεχόμενο προσφυγής σε εναλλακτικούς μηχανισμούς επίλυσης διαφορών για την αποτελεσματική, ταχεία και ανέξοδη εξωδικαστική επίλυση των διαφορών. Εξάλλου, όσοι επιθυμούν παρόλα αυτά να προσφύγουν στο σύστημα απονομής δικαιοσύνης για ποσά που δεν υπερβαίνουν τις 2.000 ευρώ, έχουν τη δυνατότητα να κάνουν χρήση της ευρωπαϊκής διαδικασίας μικροδιαφορών, η οποία έχει καθιερωθεί με στόχο τη διευκόλυνση της διασυνοριακής είσπραξης απαιτήσεων.

Η πρόταση παρέχει επίσης στήριξη για μελλοντικές πρωτοβουλίες με στόχο την άμβλυνση των φραγμών που δυσχεραίνουν το εμπόριο στην ενιαία αγορά, είτε μέσω οδηγιών εναρμόνισης είτε με άλλα πρόσφορα μέτρα. Η πρόταση περιέχει ορισμένους ειδικούς, συναφείς με τις πωλήσεις, κανόνες σχετικά με τις συμβάσεις με αντικείμενο την προμήθεια ψηφιακού περιεχομένου, οι οποίοι θα μπορούσαν μελλοντικώς να παράσχουν τη βάση για μια πιο ολοκληρωμένη πολιτική και μέτρα σε σχέση με την προστασία του καταναλωτή στην ψηφιακή αγορά. Έως το 2018, οι διατάξεις του ίδιου του κανονισμού θα επανεξετασθούν με γνώμονα, μεταξύ άλλων, την ανάγκη περαιτέρω επέκτασης του πεδίου εφαρμογής σε σχέση με τις συμβάσεις μεταξύ επιχειρήσεων, τις εξελίξεις που θα έχουν σημειωθεί στην αγορά και στην τεχνολογία σε σχέση με το ψηφιακό περιεχόμενο, και τις μελλοντικές εξελίξεις του κεκτημένου της Ένωσης.

Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει επίσης να εξετάζει ευρύτερες πτυχές του δικαίου προστασίας του καταναλωτή, π.χ. τη σκοπιμότητα επικαιροποίησης ή επέκτασης των κανόνων που άπτονται της προστασίας του καταναλωτή, λόγου χάρη κατά την αναθεώρηση της οδηγίας σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές και την οδηγία σχετικά με την παραπλανητική διαφήμιση. Εξάλλου, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να μελετά το θέμα των εμπορικών πρακτικών μεταξύ επιχειρήσεων, περιλαμβανομένων των πτυχών τους που αφορούν συμβάσεις.

2.4. Συνοδευτικά μέτρα

Προκειμένου να διασφαλισθεί η αποτελεσματική εφαρμογή και η ομοιόμορφη ερμηνεία του κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων, η πρόταση προβλέπει τη μελλοντική θέσπιση συνοδευτικών μέτρων.

Με βάση εισηγήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, επιχειρήσεων, επαγγελματιών του νομικού χώρου και οργανώσεων καταναλωτών, η Επιτροπή θα συνεργάζεται στενά με όλους τους σχετικούς ενδιαφερομένους έτσι ώστε να συμβάλει στην επεξεργασία «Πρότυπων ευρωπαϊκών συμβατικών όρων» για εξειδικευμένους τομείς εμπορίου ή τομείς δραστηριότητας. Μια πρότυπη σύμβαση η οποία απαρτίζεται από τυποποιημένους όρους και είναι διαθέσιμη σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα μπορούσε να είναι χρήσιμη στους εμπόρους οι οποίοι επιθυμούν να συνάψουν διασυνοριακές συμβάσεις για τις οποίες επιλέγεται το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων. Εντός 3 μηνών από τη θέση σε ισχύ του κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων, η Επιτροπή θα θέσει σε κίνηση τη σχετική διαδικασία με τη σύσταση ομάδας εμπειρογνωμόνων, στην οποία θα αντιπροσωπεύονται, ιδίως, τα συμφέροντα των χρηστών του κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων. Οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να συνεισφέρουν τις αναγκαίες γνώσεις και εμπειρογνωσία σχετικά με τις εμπορικές πρακτικές και να καταρτίζουν πρότυπους συμβατικούς όρους για τον τομέα τους, ενώ παράλληλα θα αξιοποιούν τα διδάγματα από την άμεση και έμπρακτη χρήση των διατάξεων του κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων.

Προκειμένου να διασφαλισθούν η ομοιόμορφη ερμηνεία και εφαρμογή του κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων, η πρόταση περιλαμβάνει επίσης την ιδέα της συγκρότησης βάσης δεδομένων που θα είναι προσιτή στο κοινό και θα περιέχει τις ευρωπαϊκές και εθνικές δικαστικές αποφάσεις οι οποίες άπτονται της ερμηνείας των διατάξεων της συγκεκριμένης νομικής πράξης. Τα κράτη μέλη θα οφείλουν να γνωστοποιούν αμελλητί τις εν λόγω δικαστικές αποφάσεις στην Επιτροπή.

Προκειμένου να διευκολύνεται η κοινή αντίληψη των διατάξεων του κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων, η Επιτροπή θα οργανώσει επιμορφωτικά σεμινάρια για επαγγελματίες του νομικού χώρου οι οποίοι ασχολούνται με το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων[34].

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων αποτελεί μια χειροπιαστή λύση για ένα υπαρκτό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν επιχειρήσεις και καταναλωτές: έξοδα και νομική αβεβαιότητα κατά την πραγματοποίηση διασυνοριακών αγορών ή πωλήσεων στην εσωτερική αγορά της Ευρώπης. Αποτελεί επίσης καινοτόμο προσέγγιση υπό την έννοια ότι, όπως επιβάλλει η αρχή της αναλογικότητας, διαφυλάσσει τις νομικές παραδόσεις και τη νομική κουλτούρα των κρατών μελών, ενώ συγχρόνως παρέχει στις επιχειρήσεις την ευχέρεια να επιλέξουν τη χρησιμοποίηση των διατάξεών του. Οι καταναλωτές ωφελούνται, όχι μόνο χάρη στην εμπιστοσύνη που το δίκαιο αυτό παρέχει μέσω του προβλεπόμενου υψηλού επιπέδου προστασίας, αλλά και επειδή η χρήση του θα οδηγήσει σε μείωση των τιμών και σε μεγαλύτερη ποικιλία προσφερόμενων προϊόντων. Σε ό,τι αφορά τους εμπόρους, το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων θα οδηγήσει σε μείωση της γραφειοκρατίας και των εξόδων συναλλαγής, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην αύξηση του διασυνοριακού εμπορίου και στην τόνωση της ανάπτυξης της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Η Επιτροπή θα συνεργασθεί στενά με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια, προκειμένου να διασφαλισθεί η έγκαιρη επίτευξη συμφωνίας για τη θέσπιση του κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων επ' ευκαιρία της εικοστής επετείου

---

[34] Ανακοίνωση της Επιτροπής «Οικοδόμηση εμπιστοσύνης σε ένα σύστημα απονομής δικαιοσύνης για το σύνολο της ΕΕ: μια νέα διάσταση στην ευρωπαϊκή κατάρτιση δικαστικών, COM (2011) 551 τελικό.

από τη δημιουργία της ενιαίας αγοράς. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει επίσης να συνεργάζεται στενά με τους ενδιαφερομένους, ιδίως δε με όσους χρησιμοποιούν το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων (π.χ. ΜΜΕ και καταναλωτές) καθώς και με επαγγελματίες του νομικού χώρου για την επίτευξη ευρείας αποδοχής του κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, δεδομένου ότι, λόγω του προαιρετικού χαρακτήρα του κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων, η επιτυχία του, σε τελική ανάλυση, θα εξαρτηθεί από το εάν και σε ποιο βαθμό θα επιλέγεται για την πραγματοποίηση συναλλαγών στην εσωτερική αγορά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

Νομικό πλαίσιο της ΕΕ στον τομέα που καλύπτει η πρόταση για τη θέσπιση κοινού ευρωπαϊκού δικαίου των πωλήσεων

Συμβάσεις μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών				**Διεπιχειρηματικές συμβάσεις**		
Τομέας δικαίου των συμβάσεων	**Οδηγία για τα δικαιώματα των καταναλωτών**	**Άλλη συναφής νομοθεσία της ΕΕ για τους καταναλωτές**	**Οδηγία σχετικά με το ηλεκτρονικό εμπόριο**	**Οδηγία σχετικά με το ηλεκτρονικό εμπόριο**	**Οδηγία για την καταπολέμηση των καθυστερημένων πληρωμών**	**Σύμβαση της Βιέννης σχετικά με τη διεθνή πώληση αγαθών**
Πληροφορίες και διαπραγμάτευση πριν από τη σύναψη σύμβασης	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ με λίγες εξαιρέσεις
Σύναψη σύμβασης	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ εν μέρει	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ
Δικαιώματα υπαναχώρησης	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Ελαττώματα συναίνεσης	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Ερμηνεία	ΟΧΙ	ΟΧΙ (με μία εξαίρεση)	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ
Περιεχόμενο και αποτελέσματα	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ με λίγες εξαιρέσεις
Καταχρηστικοί συμβατικοί όροι	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ εν μέρει	ΟΧΙ
Υποχρεώσεις και έννομα βοηθήματα των μερών σύμβασης πώλησης	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ
Παράδοση και μετάθεση του κινδύνου	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ
Υποχρεώσεις και έννομα βοηθήματα των μερών σύμβασης παροχής συναφών υπηρεσιών	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ

Αποζημίωση, προβλεπόμενες πληρωμές για μη εκτέλεση και τόκοι	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Απόδοση	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ
Παραγραφή	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ